

**NARODNA BANKA
JUGOSLAVIJE**

**Računovodstveni izveštaji
za 2002. godinu**

Beograd, 11. jun 2003. godine

RAČUNOVODSTVENI IZVEŠTAJI ZA 2002. GODINU

S A D R Ź A J

	<i>Strana</i>
Mišljenje revizora	<i>1 – 2</i>
Računovodstveni izveštaji	
BILANS USPEHA	<i>3</i>
BILANS STANJA	<i>4 – 5</i>
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE	<i>6</i>
IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU	<i>7</i>
Napomene uz računovodstvene izveštaje	<i>8 – 37</i>

KPMG d.o.o Beograd

Studentski trg 4
11 000 Belgrade
Serbia & Montenegro

Telephone: +381 11 328 11 94
Fax: +381 11 328 11 93
e-mail: info@kpmg.co.yu
Internet: www.kpmg.co.yu

Trgovinski sud u Beogradu
broj reg. ul. 1-77746-00
matični broj 17148656
račun 265-1100310000190-61

PREVOD

Mišljenje revizora

RUKOVOĐSTVU NARODNE BANKE JUGOSLAVIJE

Izvršili smo reviziju bilansa stanja Narodne banke Jugoslavije (u daljem tekstu: "Banka") na dan 31. decembar 2002. godine, bilansa uspeha, izveštaja o tokovima gotovine i izveštaja o promenama na kapitalu za godinu završenu na taj dan (u daljem tekstu: "računovodstveni izveštaji"). Rukovodstvo Narodne banke Jugoslavije je odgovorno za podatke prikazane u računovodstvenim izveštajima na stranama 3 do 37. Naša odgovornost je da, na osnovu izvršene revizije, izrazimo mišljenje o prikazanim računovodstvenim izveštajima.

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Međunarodni standardi revizije zahtevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj meri uverimo da računovodstveni izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške. Revizija uključuje ispitivanje dokaza na bazi provere uzoraka, kojima se potkrepljuju iznosi i informacije obelodanjene u računovodstvenim izveštajima. Revizija takođe uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika, procena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i opštu ocenu prezentiranih računovodstvenih izveštaja. Smatramo da izvršena revizija obezbeđuje razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Kao što je objašnjeno u Napomeni 24, paragrafu (c), obaveze po kratkoročnim kreditima u stranoj valuti u iznosu od Din. 5.899 miliona su dospele na dan 31. decembra 2002. godine. Efekti dospeća obaveza se ne mogu proceniti.

Izuzev za činjenicu navedenu u prethodnom paragrafu, prema našem mišljenju, računovodstveni izveštaji u svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno finansijsko stanje Narodne banke Jugoslavije na dan 31. decembar 2002. godine, i rezultat poslovanja i tokove gotovine za 2002. godinu i sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim Računovodstvenim Standardima.

Bez kvalifikovanja našeg mišljenja, skrećemo pažnju na činjenicu da su pregovori o sukcesiji između Republike Srbije i Republike Crne Gore u toku. Kao što je objašnjeno u Napomeni 36, rezultat ovih pregovora može imati uticaj na računovodstvene izveštaje Banke, uključujući potencijalno ukidanje posebnih rezervisanja za nenaplativa potraživanja, kao i uticaj na tretman obaveza, uključujući prihode i rashode po osnovu kamata.

11. jun 2003. godine

KPMG Hungary Kft. Budapest

KPMG d.o.o. Beograd

John Varsanyi
Partner

Nina Bulatović
Partner

Ovo je prevod originalnog teksta sa engleskog jezika.

11. jun 2003. godine

KPMG d.o.o. Belgrade

Nina Bulatović
Nina Bulatović
Partner

*Bilans uspeha za 2002. godinu
(iznosi su prikazani u milionima dinara)*

	<u>Napomena</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Prihodi od kamata	3	5.224	3.453
Rashodi kamata	4	(3.706)	(3.170)
Neto prihodi/(rashodi) kamata		1.518	283
Prihodi od naknada i provizija	5	10.918	6.268
Rashodi naknada i provizija		(1.314)	(945)
Neto prihodi od naknada i provizija		9.604	5.323
Pozitivne kursne razlike i promene fer vrednosti finansijskih instrumenata (neto)	6	242	1.639
Rashodi po osnovu isplate devizne štednje građana		-	(620)
Posebna rezerva za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke (neto)	7	(3.600)	3.592
Ostali prihodi iz poslovanja		2.126	657
Ostali rashodi iz poslovanja	8	(8.433)	(5.497)
Rezultat		<u>1.457</u>	<u>5.377</u>

Napomene na stranama od 8 do 37 čine sastavni deo ovih računovodstvenih izveštaja.

Bilans stanja na dan 31. decembar 2002. godine
(iznosi su prikazani u milionima dinara)

AKTIVA	<u>Napomena</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Sredstva u stranoj valuti			
Zlato	10	6.717	11.164
Specijalna prava vučenja		56	579
Konvertibilne strane valute	11	82.470	66.057
Obveznice država OECD-a	12	45.915	-
Međunarodni Monetarni Fond	13	37.369	39.741
Kredit bankama		-	31
Ostala sredstva u stranoj valuti	14	1.882	1.825
Ukupno sredstva u stranoj valuti		174.409	119.397
Sredstva u dinarima			
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		4.865	1.048
Kredit bankama	15	196	173
Kredit javnom sektoru	16	2.492	2.905
Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti	17	18.188	11.577
Učešća u kapitalu		33	25
Zalihe	18	515	553
Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva	19	7.187	8.425
Ostala sredstva u dinarima	20	1.349	3.780
Ukupno sredstva u dinarima		34.825	28.486
Ukupno aktiva		<u>209.234</u>	<u>147.883</u>

Napomene na stranama od 8 do 37 čine sastavni deo ovih računovodstvenih izveštaja.

Bilans stanja na dan 31. decembar 2002. godine
(iznosi su prikazani u milionima dinara)

PASIVA	<u>Napomene</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Obaveze u stranoj valuti			
Međunarodni Monetarni Fond	22	75.210	62.989
Depoziti	23	38.261	20.180
Obaveze po kreditima	24	12.858	14.564
Ostale obaveze u stranoj valuti	25	2.072	2.589
Ukupno obaveze u stranoj valuti		128.401	100.322
Gotov novac u opticaju	26	43.431	25.452
Obaveze u dinarima			
Depoziti	27	34.731	19.778
Ostale obaveze u dinarima	28	1.398	2.018
Ukupno obaveze u dinarima		36.129	21.796
Kapital i rezerve			
Kapital		3.319	3.319
Revalorizacione rezerve		5.732	6.229
Gubitak ranijih godina		(9.235)	(14.612)
Rezultat tekuće godine		1.457	5.377
Ukupno kapital i rezerve	30	1.273	313
Ukupno pasiva		<u>209.234</u>	<u>147.883</u>

Beograd, 11. jun 2002. godine

Mladen Dinkić
Guverner Narodne banke Srbije

Napomene na stranama od 8 do 37 čine sastavni deo ovih računovodstvenih izveštaja.

*Izveštaj o tokovima gotovine za 2002. godinu
(iznosi su prikazani u milionima dinara)*

	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Neto dobitak	1.457	5.377
Korekcije negotovinskih pozicija		
Amortizacija	665	440
Posebna rezerva za nenaplativa potraživanja i za smanjenje sredstava Banke (neto)	3.600	(3.592)
Gubitak pri rashodovanju osnovnih sredstava	47	423
Nerealizovane kursne razlike (neto)	<u>4.366</u>	<u>1.161</u>
Korekcija neto dobitka	<u>10.135</u>	<u>3.809</u>
Promene na pozicijama poslovne aktive i pasive		
Povećanje nemonetarnih sredstava u stranoj valuti	(69.325)	(25.973)
Povećanje nemonetarnih sredstava u dinarima	(6.846)	(9.102)
Povećanje obaveza u stranoj valuti	26.012	17.765
Povećanje obaveza u dinarima	14.247	11.292
Povećanje gotovog novca u opticaju	<u>17.979</u>	<u>14.520</u>
Neto (odliv) / priliv iz poslovnih aktivnosti	<u>(17.933)</u>	<u>8.502</u>
Investicione aktivnosti		
Nabavke osnovnih sredstava	<u>(399)</u>	<u>(726)</u>
Neto (odliv) iz investicionih aktivnosti	<u>(399)</u>	<u>(726)</u>
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<u>(8.197)</u>	<u>11.585</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 1. januara (Napomena 9)	28.925	17.340
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na dan 31. decembra (Napomena 9)	<u>20.728</u>	<u>28.925</u>
Neto (smanjenje)/povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	<u>(8.197)</u>	<u>11.585</u>

Napomene na stranama od 8 do 37 čine sastavni deo ovih računovodstvenih izveštaja.

*Izveštaj o promenama na kapitalu u 2002. godini
(iznosi su prikazani u milionima dinara)*

	<u>Državni kapital</u>	<u>Revalorizac. rezerve</u>	<u>Gubitak ranijih godina</u>	<u>Ukupan kapital</u>
Stanje na dan				
1. januara 2001. godine	3.083	3.512	(14.612)	(8.017)
Povećanje kapitala od strane SRJ u vidu osnovnih sredstava	236	-	-	236
Revalorizacija nem. ulaganja i osnovnih sredstava	-	2.145	-	2.145
Ostalo	-	572	-	572
Rezultat tekuće godine	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.377</u>	<u>5.377</u>
Stanje na dan				
31. decembra 2001. godine	<u>3.319</u>	<u>6.229</u>	<u>(9.235)</u>	<u>313</u>
Stanje na dan				
1. januara 2002. godine	3.319	6.229	(9.235)	313
Revalorizacija nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	1.118	-	1.118
Umanjenje neto sadašnje vrednosti osnovnih sredstava ZOP-a (Napomena 37)	-	(1.981)	-	(1.981)
Ostalo	-	366	-	366
Rezultat tekuće godine	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.457</u>	<u>1.457</u>
Stanje na dan				
31. decembra 2002. godine	<u>3.319</u>	<u>5.732</u>	<u>(7.778)</u>	<u>1.273</u>

Napomene na stranama od 8 do 37 čine sastavni deo ovih računovodstvenih izveštaja.

*Napomene uz računovodstvene izvještaje***1 Osnovne aktivnosti Banke**

Narodna banka Jugoslavije (u daljem tekstu: Banka ili NBJ) ima svoje korene u osnivanju i početku rada Privilegovane banke Kraljevine Srbije 1884. godine koja je pretvorena u Narodnu banku Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 1919. godine. Banka je 1929. godine promenila naziv u Narodnu banku Kraljevine Jugoslavije.

Sadašnje ime je usvojeno 1945. godine kada je Banka postala centralna monetarna institucija Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije sve do njenog raspada 1991. godine. Banka je nastavila svoje poslovanje u Beogradu kao centralna banka Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije predstavljajući dve republike prethodne Jugoslavije - Srbiju i Crnu Goru, koje su u aprilu 1992. godine formirale Saveznu Republiku Jugoslaviju ("SRJ"), kad je donet Ustav SRJ.

Ustav Savezne Republike Jugoslavije utvrđuje ovlašćenja i odgovornosti Narodne banke Jugoslavije. Prema Ustavu Savezne Republike Jugoslavije Banka je samostalna i jedinstvena ustanova monetarnog sistema Savezne Republike Jugoslavije, odgovorna za monetarnu politiku, stabilnost valute, finansijsku disciplinu i obavljanje drugih poslova određenih saveznim zakonima.

Skupština SRJ usvojila je Zakon o Narodnoj banci Jugoslavije 25. juna 1993. godine u kome je Banka definisana kao jedina i nezavisna emisiona banka monetarnog sistema SRJ. Sva nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva koja Banka koristi su vlasništvo SRJ, dok SRJ garantuje za sve obaveze Banke.

U skladu sa Zakonom o Narodnoj banci Jugoslavije, Banka je ovlašćena da obavlja sledeće funkcije u oblasti monetarne politike:

- utvrđivanje monetarne politike,
- regulisanje količine novca,
- poslove za Saveznu Republiku Jugoslaviju,
- regulisanje likvidnosti banaka i drugih finansijskih organizacija,
- utvrđivanje politike kursa dinara,
- regulisanje likvidnosti u plaćanjima sa inostranstvom,
- platni promet u zemlji,
- izdavanje novčanica i kovanog novca, i
- kontrolu boniteta i zakonitosti poslovanja banaka i drugih finansijskih organizacija.

Guverner rukovodi Bankom i odgovara za njen rad. Guverner organizuje poslovanje Banke, rukovodi njenim radom, donosi opšte i pojedinačne akte i predstavlja, zastupa i potpisuje u ime Banke. Guverner se bira na period od pet godina i može biti ponovno biran. Skupština Savezne Republike Jugoslavije bira i razrešava dužnosti Guvernera Banke. Banka ima zamenika guvernera i tri viceguvernera.

Banka je registrovana kao pravno lice sa sedištem u Beogradu, koja u svom sastavu ima Glavne Republičke Filijale u Beogradu i u Podgorici, Filijale u Novom Sadu i u Prištini i dve specijalizovane organizacije: Zavod za izradu novčanica i kovanog novca – Topčider (u daljem tekstu: ZIN) i Zavod za obračun i plaćanja (u daljem tekstu: ZOP).

Napomene uz računovodstvene izveštaje

Kao što je objašnjeno u Napomeni 37, u skladu sa konstituisanjem nove Državne zajednice Srbija i Crna Gora (SCG), Banka je u februaru 2003. godine promenila naziv iz Narodna banka Jugoslavije u Narodna banka Srbije.

2 Pregled osnovnih računovodstvenih politika**(a) Usaglašenost sa računovodstvenim standardima**

Računovodstveni izveštaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim Računovodstvenim Standardima (MRS) koje je objavio Odbor za Međunarodne Računovodstvene Standarde i tumačenjima Komiteta za interpretaciju standarda u okviru Odbora, izuzev za MRS br. 29 – Finansijsko izveštavanje u hiperinflatornoj privredi. Rukovodstvo Banke smatra da primena ovog standarda nije odgovarajuća za Banku iz sledećih razloga:

- stope inflacije u toku 2001. i 2002. godine koje se ne mogu definisati kao “hiperinflatorne” stope,
- najveći deo bančnih sredstava u stranoj valuti, dok je devizni kurs jugoslovenske valute bio stabilan tokom perioda.

Određeni iznosi su reklasifikovani radi konzistentnosti prezentacije u toku 2001. i 2002. godine.

(b) Osnova za sastavljanje računovodstvenih izveštaja

Računovodstveni izveštaji su prikazani u milionima dinara.

Računovodstveni izveštaji Banke za 2002. godinu obuhvataju poslovanje organizacionih delova Banke sa izuzetkom Glavne Republičke Filijale u Podgorici, Filijale u Prištini i ZOP-a Kosovo. Ove organizacione jedinice su isključene iz računovodstvenih izveštaja, budući da su u oblastima u kojima ove jedinice posluju, usvojene druge valute i više nisu u nadležnosti rukovodstva Banke. Osim toga, nisu bile raspoložive sveobuhvatne računovodstvene evidencije zbog prestanka kontrole nad ovim organizacionim delovima. Rukovodstvo smatra da njihova imovina i obaveze, uključujući i potencijalne obaveze, nisu materijalno značajni.

Računovodstveni izveštaji su sastavljeni uz poštovanje načela istorijskih troškova izuzev sledećih pozicija aktive i pasive koje su evidentiraju po fer vrednosti:

- zlato,
- specijalna prava vučenja,
- konvertibilne strane valute,
- obveznice država OECD-a,
- sredstva i obaveze prema Međunarodnom Monetarnom Fondu, i
- gotovina i gotovinski ekvivalenti u dinarima.

Banka vodi evidencije u skladu sa zakonima, odlukama i drugim propisima koji se odnose na Narodnu banku Jugoslavije. Ovi računovodstveni izveštaji su sastavljeni na osnovu zvaničnih računovodstvenih izveštaja uz određene korekcije izvršene radi primene Međunarodnih Računovodstvenih Standarda i to prvenstveno u pogledu ispravke vrednosti plasmana po kreditima, hartijama od vrednosti i drugim potraživanjima.

Napomene uz računovodstvene izvještaje

Banka je konzistentno primjenjivala računovodstvene politike tokom godine. Ove računovodstvene politike su konzistente sa politikama primenjenim tokom prethodne godine.

(c) *Finansijski instrumenti**/i/ Klasifikacija*

Finansijski instrumenti uključuju “imovinu koja se drži radi prodaje”, “kredite i potraživanja koji su nastali od strane Banke”, “imovinu koja se drži do roka dospeća” i “imovinu raspoloživu za prodaju”.

Imovina koja se drži radi prodaje se pre svega kupuje sa svrhom ostvarivanja dobiti po osnovu kratkoročnih fluktuacija u ceni. Ovu imovinu čine obveznice država OECD-a.

Krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke su krediti i potraživanja kreirani plasiranjem sredstava od strane Banke dužnicima, koji se razlikuju od plasmana sa svrhom ostvarivanja dobiti na kratak rok. Krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke obuhvataju kredite bankama, kredite javnom sektoru i potraživanja od dužnika prikazana u okviru ostale aktive u domaćoj valuti.

Imovina koja se drži do roka dospeća je finansijska imovina sa fiksnim ili odredivim prinosom i fiksnim rokom dospeća koju Banka namerava da drži do roka dospeća. Imovina koja se drži do roka dospeća obuhvata hartije od vrednosti, akcije kod međunarodnih finansijskih institucija prikazane u okviru ostale aktive u stranoj valuti.

Imovina raspoloživa za prodaju predstavlja finansijsku imovinu koja nije nastala od strane Banke i koja se ne drži do roka dospeća.

/ii/ Evidentiranje

Datum obračuna je usvojen kao datum evidentiranja transakcije.

/iii/ Vrednovanje

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po nabavnoj vrednosti koja uključuje transakcione troškove.

Imovina koja se drži radi prodaje se vrednuje po fer vrednosti. Fer vrednost se utvrđuje na bazi objavljenih cena na finansijskom tržištu.

Imovina koja se drži do roka dospeća i krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke vrednuju se po amortizovanoj vrednosti umanjenoj za gubitke po osnovu smanjenja vrednosti. Na dan bilansa stanja, sva imovina koja se drži do roka dospeća i krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke analiziraju se sa svrhom utvrđivanja eventualnog smanjenja vrednosti. Ako postoji indikacija o smanjenju vrednosti, iznos smanjenja vrednosti po osnovu određenog finansijskog instrumenta, utvrđuje se kao razlika između iskazane vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanog gotovinskog toka diskontovanog korišćenjem originalne efektivne kamatne stope (nadoknativi iznos).

Napomene uz računovodstvene izveštaje

Osim toga, za svu imovinu koja se drži do roka dospeća i kredite i potraživanja koji su nastali od strane Banke, izvršeno je utvrđivanje gubitka po osnovu potencijalne kamate kao razlike između stvarne kamatne stope finansijskog instrumenta i odgovarajuće tržišne kamatne stope po kojoj su sredstva plasirana.

Izuzev za ispravku vrednosti za smanjenje vrednosti imovine i gubitak po osnovu potencijalne kamate koji se odnose na početno stanje, sve naknadne ispravke vrednosti za smanjenje vrednosti i gubitak po osnovu potencijalne kamate evidentiraju se u bilansu uspeha kao posebna rezerva i u bilansu stanja kao umanjenje odnosne pozicije plasmana.

/iv/ Dobici i gubici prilikom narednog vrednovanja

Dobici i gubici nastali prilikom promene fer vrednosti finansijskih instrumenata iskazuju se u bilansu uspeha kao dobiti/(gubici) na promeni fer vrednosti finansijskih instrumenata.

/v/ Specifični instrumenti

Zlato se vrednuje po prosečnoj ceni zlata utvrđenoj na tri najveće svetske berze zlata (London, Njujork i Cirihi).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti se vrednuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu smanjenja vrednosti. Smanjenje vrednosti postoji u slučaju neizvesnosti u pogledu povraćaja sredstava. Ispravka vrednosti se evidentira u bilansu uspeha kao posebna rezerva i predstavlja umanjenje odnosne pozicije plasmana u bilansu stanja. Gotovinu i gotovinske ekvivalente u stranoj valuti čine efektivni strani novac u trezoru Banke, kao i devizni depoziti kod banaka u zemlji i inostranstvu.

Obveznice država OECD-a se vrednuju po fer vrednosti na osnovu dnevnih objavljenih cena na aktivnim finansijskim tržištima (Njujork i Frankfurt).

Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti se vrednuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za gubitke po osnovu smanjenja vrednosti, uključujući i gubitke po osnovu potencijalne kamate kao razlike između stvarne kamatne stope finansijskog instrumenta i odgovarajuće tržišne kamatne stope po kojoj su sredstva plasirana.

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica nisu evidentirana korišćenjem metode učešća u kapitalu usled njihove nematerijalnosti. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica se vrednuju po nominalnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu smanjenja vrednosti.

Depoziti se iskazuju po njihovoj inicijalnoj nominalnoj vrednosti.

Depoziti u stranoj valuti obuhvataju depozite finansijskih institucija, depozite po viđenju domaćih poslovnih banaka i saveznih institucija i obavezne depozite domaćih poslovnih banaka.

Obaveze po kreditima u stranoj valuti predstavljaju nominalnu vrednost kratkoročnih i dugoročnih kredita primljenih iz inostranstva.

Finansijski derivati - Banka ne trguje sa finansijskim derivatima.

Napomene uz računovodstvene izveštaje*/vi/ Prestanak priznavanja*

Finansijsko sredstvo prestaje da se priznaje kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravom koje predstavlja sredstvo. Banka gubi ovakvu kontrolu kada realizuje pravo da koristi navedeno sredstvo, ako pravo istekne ili Banka napusti to pravo. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Banka ispuni obavezu.

(d) Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva*/i/ Evidentiranje*

Sva nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva se inicijalno evidentiraju po nabavnoj vrednosti.

/ii/ Klasifikacija

Imovina koja je u izgradnji ili će se u budućnosti koristiti kao investiciona osnovna sredstva, evidentira se u okviru osnovnih sredstava po nabavnoj vrednosti sve do momenta završetka izgradnje, kada se svrstava u investiciona osnovna sredstva.

/iii/ Vrednovanje

Sva osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja se vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti (videti dalje u tekstu) i za gubitke po osnovu smanjenja vrednosti.

Nabavna vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja podleže godišnjoj revalorizaciji. Efekti revalorizacije osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se evidentiraju na teret revalorizacionih rezervi u okviru kapitala. Rukovodstvo Banke smatra da stopa rasta cena na malo (2002. godina: 14,2%, 2001. godina: 38,7%) predstavlja odgovarajuću procenu povećanja vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja.

Knjigovodstvena vrednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se analizira na godišnjem nivou kako bi se utvrdilo moguće smanjenje vrednosti. Ako postoje indikatori smanjenja vrednosti, procenjuje se nadoknativa vrednost sredstva. Smanjenje vrednosti sredstava nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost veća od nadoknativne vrednosti. Gubitak po osnovu smanjenja vrednosti se prvo evidentira na teret odnosne revalorizacione rezerve, dok se preostali deo gubitka priznaje u bilansu uspeha.

/iv/ Amortizacija

Amortizacija osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja se vrši metodom linearnog otpisa primenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrednost sredstva amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku procenjenog veka upotrebe.

Napomene uz računovodstvene izveštaje

Sledeće amortizacione stope su primenjivane tokom 2002. godine:

	<u>%</u>
Zgrade	1,3
Oprema	
- automobili	14,3 – 15,5
- nameštaj i kancelarijska oprema	10 – 12,5
- računari	20
Nematerijalna ulaganja	20

Amortizacija se iskazuje u bilansu uspeha.

Dobici i gubici od prodaje imovine zavise od njihove knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha.

Izdaci za održavanje i opravke se prikazuju u bilansu uspeha u trenutku kada troškovi nastanu.

(e) Investiciona osnovna sredstva

Investiciona osnovna sredstva predstavljaju imovinu dodeljenu u vidu poklona i inicijalno su evidentirana u bilansu stanja kao povećanje kapitala od strane SRJ.

Investiciona osnovna sredstva su iskazana prema inicijalno utvrđenoj vrednosti od strane nadležne državne ustanove umanjenoj za iznos ispravke vrednosti. Vrednost imovine se revalorizuje na dan bilansa. Efekat revalorizacije je evidentiran u korist revalorizacionih rezervi koje čine deo kapitala. Rukovodstvo Banke smatra da stopa rasta cena na malo (2002. godina: 14,2%, 2001. godina: 38,7%) predstavlja odgovarajuću procenu povećanja vrednosti investicionih osnovnih sredstava.

Prihodi od zakupnina po osnovu investicionih osnovnih sredstava se evidentiraju u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda iz poslovanja poštujući princip vremenskog razgraničenja prihoda.

(f) Zalihe

Zalihe se evidentiraju po ceni koštanja ili neto tržišnoj vrednosti u zavisnosti koja je niža.

(g) Preračunavanje transakcija, potraživanja i obaveza u stranoj valuti

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u dinare po zvaničnom kursu koji je važio na dan transakcije. Monetarna aktiva i pasiva nominovane u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa:

	<u>31. decembar 2002.</u>	<u>31. decembar 2001.</u>
CHF	42,3047	40,3159
USD	58,9848	67,6702
EUR	61,5152	59,7055
SDR	79,90	84,97

Napomene uz računovodstvene izvještaje

Kursne razlike nastale po osnovu preračunavanja transakcija, potraživanja i obaveza u stranoj valuti iskazane su u okviru bilansa uspeha kao neto kursne razlike.

(h) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata na plasmane u hartije od vrednosti, na date i primljene kredite i depozite priznaju se u momentu obračuna korišćenjem metoda stvarne kamatne stope.

(i) Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada se priznaju u bilansu uspeha u momentu naplate / izvršenja usluge tj. plaćanja.

Prihodi naknada i provizija obuhvataju prihode usluga po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji od strane ZOP-a, kao i prihode od naknada za usluge obavljanja platnog prometa sa inostranstvom i prodaje strane valute.

Rashodi naknada i provizija obuhvataju rashode po osnovu naknada poslovnim bankama za obavljanje menjačkih poslova, naknade inostranim bankama za usluge platnog prometa sa inostranstvom, naknade za prodaju meničnih blanketa kao i druge rashode naknada i provizija.

(j) Porez

Banka je izuzeta od obaveza za plaćanje poreza na dobit preduzeća.

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***3 Prihodi od kamata**

Prihodi od kamata obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
U stranoj valuti		
Kamata na depozite kod stranih banaka	1.845	1.011
Kamata na obveznice država OECD-a	582	-
Ostali prihodi	23	500
Ukupno prihodi u stranoj valuti	<u>2.450</u>	<u>1.511</u>
U dinarima		
Kamata na kredite domaćim bankama	489	921
Kamata na kredite javnom sektoru	1.580	214
Kamata na hartije od vrednosti	705	807
Ukupno prihodi u dinarima	<u>2.774</u>	<u>1.942</u>
Ukupno prihodi od kamata	<u>5.224</u>	<u>3.453</u>

4 Rashodi kamata

Rashodi kamata obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
U stranoj valuti		
Kamata na primljene kredite od banaka	1.344	1.528
Kamata na kredite Međunarodnog Monetarnog Fonda	1.137	778
Ukupno rashodi u stranoj valuti	<u>2.481</u>	<u>2.306</u>
U dinarima		
Kamata na depozite banaka	572	410
Kamata na izdate hartije od vrednosti	568	451
Ostalo	85	3
Ukupno rashodi u dinarima	<u>1.225</u>	<u>864</u>
Ukupno rashodi kamata	<u>3.706</u>	<u>3.170</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***5 Prihodi od naknada i provizija**

Prihodi od naknada i provizija obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Naknade za usluge platnog prometa		
- plaćanja u zemlji	7.548	4.706
- plaćanja u inostranstvu	593	503
	<u>8.141</u>	<u>5.209</u>
Naknada po osnovu kupovine i prodaje stranih valuta	1.887	1.032
Naknada po osnovu konverzije povučениh valuta iz Evro-zone u EUR	800	-
Ostalo	90	27
	<u>90</u>	<u>27</u>
Ukupno prihodi od naknada i provizija	<u>10.918</u>	<u>6.268</u>

6 Pozitivne kursne razlike i promene fer vrednosti finansijskih instrumenata (neto)

Neto pozitivne kursne razlike i promene fer vrednosti finansijskih instrumenata obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Pozitivne/(negativne) kursne razlike (neto)	(65)	1.639
Pozitivne promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	307	-
	<u>307</u>	<u>-</u>
Ukupno pozitivne kursne razlike i promene fer vrednosti finansijskih instrumenata (neto)	<u>242</u>	<u>1.639</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***7 Posebna rezerva za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke**

Posebna rezerva, (formirana)/umanjena u toku godine, odnosi se na sledeća sredstva:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Devizna novčana sredstva	-	(1.103)
Kreditni dati bankama u stranoj valuti	-	(139)
Ostala sredstva u stranoj valuti	-	(211)
Kreditni dati bankama u dinarima	-	(118)
Kreditni dati javnom sektoru	-	2.106
Hartije od vrednosti	(1.123)	2.903
Ostala sredstva u dinarima	(1.971)	155
Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja (Napomena 37)	(420)	-
Rezerva koja se odnosi na ukinute aktivnosti ZOP-a (Napomena 37)	(86)	-
Ostalo	-	(1)
Ukupno	<u>(3.600)</u>	<u>3.592</u>

Promene na posebnoj rezervi za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke su predstavljene u Napomeni 21.

8 Ostali rashodi iz poslovanja

Ostali rashodi iz poslovanja obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Troškovi amortizacije	665	440
Troškovi zarada i drugih ličnih primanja	3.330	2.419
Ostali operativni troškovi	4.438	2.638
Ukupno ostali rashodi iz poslovanja	<u>8.433</u>	<u>5.497</u>

Na dan 31. decembra 2002. godine, Banka zapošljava ukupno 9.186 radnika (na dan 31. decembra 2001. godine – 9.744 radnika).

Napomene uz računovodstvene izveštaje

9 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Poziciju gotovine i gotovinskih ekvivalenata u Izveštaju o tokovima gotovine čine:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Gotovina i gotovinski ekvivalenti u dinarima	4.865	1.048
Specijalna prava vučenja	56	579
Devizni računi kod banaka u zemlji	30	31
Devizni računi kod banaka u inostranstvu	4.374	2.734
Gotovina u stranoj valuti u trezoru Banke	11.403	24.533
Stanje 31. decembra	<u>20.728</u>	<u>28.925</u>

10 Zlato

Rezerve zlata se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Zlato i plemeniti metali u trezoru	6.717	5.876
Potraživanja za zlato od inostranih banaka	-	5.288
Stanje 31. decembra	<u>6.717</u>	<u>11.164</u>

11 Konvertibilne strane valute

Sredstva u konvertibilnim stranim valutama su uglavnom plasirana u strane banke i ostale finansijske institucije kao gotovinski depoziti. Konvertibilne strane valute se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Devizni računi kod banaka u zemlji	30	31
Devizni računi kod banaka u inostranstvu	4.813	3.233
Posebna rezerva (Napomena 21)	(439)	(499)
	<u>4.374</u>	<u>2.734</u>
Devizni depoziti kod banaka u inostranstvu	67.198	39.363
Posebna rezerva (Napomena 21)	(535)	(604)
	<u>66.663</u>	<u>38.759</u>
Gotovina u stranoj valuti u trezoru Banke	11.403	24.533
Stanje 31. decembra	<u>82.470</u>	<u>66.057</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***12 Obveznice država OECD-a**

U toku 2002. godine Banka je započela poslovanje sa obveznicama država OECD-a.

13 Međunarodni Monetarni Fond

Kvota Savezne Republike Jugoslavije u Međunarodnom Monetarnom Fondu (MMF), obezbeđena vlastitom menicom Vlade Savezne Republike Jugoslavije, iskazana je kao plasman denominiran u specijalnim pravima vučenja (SDR).

U decembru 2000. godine Savezna Republika Jugoslavija je obnovila svoj status u Međunarodnom Monetarnom Fondu prekinut usled sankcija uvedenih od strane Ujedinjenih Nacija 1992. godine. Na kraju 2002. godine, kvota Savezne Republike Jugoslavije u Međunarodnom Monetarnom Fondu je iznosila SDR 467.700.000.

14 Ostala sredstva u stranoj valuti

Ostala sredstva u stranoj valuti obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Učešća u:		
- Evropskoj banci za obnovu i razvoj	1.510	1.465
- Banci za međunarodna poravnanja (BIS), Bazel	348	320
	<u>1.858</u>	<u>1.785</u>
Ostalo	1.786	2.012
Posebna rezerva (Napomena 21)	(1.762)	(1.972)
	<u>24</u>	<u>40</u>
	<u>1.882</u>	<u>1.825</u>
Stanje 31. decembra	<u>1.882</u>	<u>1.825</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***15 Krediti bankama u dinarima**

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Kratkoročni krediti	704	502
Posebna rezerva (Napomena 21)	<u>(685)</u>	<u>(502)</u>
	19	-
Dugoročni krediti	339	764
Posebna rezerva (Napomena 21)	<u>(162)</u>	<u>(591)</u>
	177	173
Stanje 31. decembra	<u>196</u>	<u>173</u>

16 Krediti javnom sektoru u dinarima

Kreditu javnom sektoru u dinarima se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Kratkoročni krediti	808	840
Posebna rezerva (Napomena 21)	<u>(185)</u>	<u>(171)</u>
	623	669
Dugoročni krediti	2.573	3.585
Posebna rezerva (Napomena 21)	<u>(704)</u>	<u>(1.349)</u>
	1.869	2.236
Stanje 31. decembra	<u>2.492</u>	<u>2.905</u>

Kreditu javnom sektoru u dinarima se odnose na kredite budžetu Republike Srbije i Fondu penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srbije.

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***17 Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti**

Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Obveznice izdate od strane poslovnih banaka Posebna rezerva (Napomena 21)	1.224 (938) <hr/> 286	1.543 (646) <hr/> 897
Obveznice izdate od strane javnih preduzeća Posebna rezerva (Napomena 21)	1.804 (902) <hr/> 902	1.804 (127) <hr/> 1.677
Obveznice izdate od strane Republike Srbije Posebna rezerva (Napomena 21)	17.000 <hr/> -	8.979 <hr/> -
	17.000	8.979
Ostale hartije od vrednosti Posebna rezerva (Napomena 21)	30 (30) <hr/> -	30 (6) <hr/> 24
Stanje 31. decembra	<u>18.188</u>	<u>11.577</u>

18 Zalihe

Zalihe se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Zalihe za proizvodnju novčanica i kovanog novca	217	197
Zalihe pomoćnog materijala i ostale zalihe	298	356
Stanje 31. decembra	<u>515</u>	<u>553</u>

Napomene uz računovodstvene izveštaje

19 Nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva

Promene na nematerijalnim ulaganjima i osnovnim sredstvima tokom 2002. godine obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Nemate- rijalna ulaganja	Investi- ciona osnovna sredstva	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>						
Stanje na dan 1. januar 2002.	4.299	5.951	3.004	237	305	13.796
Povećanja						
Nabavka	16	230	395	116	-	757
Prenos	37	152	(223)	-	34	-
Revalorizacija	580	861	424	38	49	1.952
Smanjenja						
Otuđenje/rashodovanje/manjak	(17)	(54)	-	(15)	-	(86)
Stanje na dan 31. decembar 2002.	4.915	7.140	3.600	376	388	16.419
<u>Ispravka vrednosti</u>						
Stanje na dan 1. januar 2002.	1.360	3.886	-	122	3	5.371
Povećanja						
Obračunata amortizacija	60	559	-	41	5	665
Revalorizacija	194	613	-	24	3	834
Ostalo	50	(36)	-	(1)	7	20
Smanjenja						
Otuđenja/rashodovanja/manjak	-	(52)	-	(7)	-	(59)
Stanje na dan 31. decembar 2002.	1.664	4.970	-	179	18	6.831
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2002. (pre korekcije po osnovu smanjenja vrednosti)						
	3.251	2.170	3.600	197	370	9.588
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2001.						
	2.939	2.065	3.004	115	302	8.425

Banka je na dan 31. decembar 2002. godine napravila rezervisanje po osnovu očekivanog prenosa osnovnih sredstava koja pripadaju ZOP-u u iznosu od Din. 2.401 miliona. Korigovana sadašnja vrednost nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava Banke na dan 31. decembar 2002. godine iznosi:

<u>U milionima dinara</u>	2002.	2001.
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar pre korekcije po osnovu smanjenja vrednosti	9.588	8.425
Smanjenje vrednosti	(2.401)	-
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar posle korekcije po osnovu smanjenja vrednosti	7.187	8.425

Napomene uz računovodstvene izveštaje

Rukovodstvo Banke smatra da smanjenje vrednosti predstavlja gubitak koji se odnosi na prenos bez naknade osnovnih sredstava raznim vladinim institucijama u toku 2003. godine.

20 Ostala sredstva u dinarima

Ostala sredstva u dinarima obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Dati avansi	465	470
Posebna rezerva (Napomena 21)	(59)	(164)
	<u>406</u>	<u>306</u>
Neto potraživanja po osnovu prodaje deviznih sredstava	-	688
Potraživanja po osnovu kamate	687	749
Posebna rezerva (Napomena 21)	(495)	(410)
	<u>192</u>	<u>339</u>
Ostalo	3.912	3.300
Posebna rezerva (Napomena 21)	(3.161)	(853)
	<u>751</u>	<u>2.447</u>
Stanje 31. decembra	<u>1.349</u>	<u>3.780</u>

Napomene uz računovodstvene izveštaje

21 Promene na posebnoj rezervi za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke

Sledeća tabela odražava promene na posebnim rezervama za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke tokom 2002. godine:

	Konvertibilne strane valute	Kreditu bankama u stranoj valuti	Ostala sredstva u stranoj valuti	Kreditu bankama u dinarima	Kreditu javnom sektoru	Hartije od vrednosti	Nem. ulaganja i osnovna sredstva	Ostala sredstva u dinarima	Ostalo	Ukupno
<u>U milionima dinara</u>	<u>(Napomena 11)</u>		<u>(Napomena 14)</u>	<u>(Napomena 15)</u>	<u>(Napomena 16)</u>	<u>(Napomena 17)</u>	<u>(Napomena 19)</u>	<u>(Napomena 20)</u>		
Na dan 1. januar 2002.	1.103	3.996	1.972	1.093	1.520	779	-	1.427	45	11.935
Prenos izmedju pozicija kategorija	-	-	-	(220)	(339)	220	33	339	(33)	-
Rezerva za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke za portfolio u 2002.	-	-	-	-	-	1.123	420	1.971	86	3.600
Ukidanje rezervisanja za nenaplativa potraživanja i smanjenje vrednosti sredstava Banke tokom 2002.	-	-	-	(26)	(292)	(252)	-	(22)	-	(592)
Gubitak od kursnih razlika	(129)	(595)	(210)	-	-	-	-	-	-	(934)
Na dan 31. decembar 2002.	974	3.401	1.762	847	889	1.870	453	3.715	98	14.009

*Napomene uz računovodstvene izvještaje***22 Međunarodni Monetarni Fond**

Kratkoročni depoziti Međunarodnog Monetarnog Fonda obuhvataju:

<u>U milionima dinara:</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Obveznice za regulisanje statusa u MMF-u	37.370	39.742
Kredit za premošćavanje	9.342	9.935
Stand-by aranžman (vidi (a) ispod)	15.980	8.497
Extended aranžman (vidi (b) ispod)	7.990	-
Alokacija specijalnih prava vučenja	4.528	4.815
Stanje 31. decembra	<u>75.210</u>	<u>62.989</u>

(a) Na dan 11. juna 2001. godine, Međunarodni Monetarni Fond je odobrio jednogodišnji Stand-by aranžman sa Bankom u ukupnom iznosu od SDR 200 miliona. Zaključno sa 31. decembrom 2002. godine, Međunarodni Monetarni Fond je odobrio sve četiri tranše kredita u ukupnom iznosu od SDR 200 miliona.

(b) Na dan 13. maja 2002. godine, Banka je sa Međunarodnim Monetarnim Fondom zaključila Extended aranžman na tri godine u ukupnom iznosu od SDR 650 miliona. Extended aranžman predstavlja podršku ekonomskom programu SRJ u periodu od maja 2002. do maja 2005. godine. Zaključenjem ovog aranžmana, Banka je prihvatila konvertibilnost dinara koji se drže u inostranstvu, što je regulisano članom VIII ovog aranžmana.

Zaključno sa 31. decembrom 2002. godine, Međunarodni Monetarni Fond je odobrio dve tranše kredita u ukupnom iznosu od SDR 100 miliona. Početkom 2003. godine odobrene su još dve tranše kredita u ukupnom iznosu od SDR 100 miliona.

23 Depoziti u stranoj valuti

Depoziti u stranoj valuti obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Depoziti po viđenju		
- banke	429	141
- javni sektor	5.875	4.354
	<u>6.304</u>	<u>4.495</u>
Kratkoročni depoziti (vidi (a) ispod)	31.004	13.524
Dugoročni depoziti	953	446
Depoziti sa neodređenim rokom dospeća	-	1.715
Stanje 31. decembra	<u>38.261</u>	<u>20.180</u>

Napomene uz računovodstvene izvještaje

(a) Kratkoročni depoziti se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Obavezna rezerva na novu deviznu štednju stanovništva (vidi (b) ispod)	21.958	4.380
Obavezna rezerva na depozite (vidi (c) ispod)	8.592	7.362
Ostalo	454	1.782
Stanje 31. decembra	<u>31.004</u>	<u>13.524</u>

(b) Obavezna rezerva na novu deviznu štednju stanovništva u iznosu od Din. 21.958 miliona (Din. 4.380 miliona u 2001. godini) se odnosi na obavezu poslovnih banaka da deponuju kod Banke minimum 50% depozita u stranoj valuti kao sigurnosnu rezervu za prikupljenu novu deviznu štednju stanovništva.

(c) Obavezna rezerva na depozite u iznosu od Din. 8.592 miliona (Din. 7.362 miliona u 2001. godini) se odnosi na obavezu poslovnih banaka da deponuju kod Banke 20% svojih depozita.

24 Obaveze po osnovu kredita u stranoj valuti

Obaveze po osnovu kredita u stranoj valuti se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Kratkoročne obaveze	11.798	13.534
Dugoročne obaveze (vidi (a) ispod)	1.060	1.030
Stanje 31. decembra	<u>12.858</u>	<u>14.564</u>

Kratkoročne obaveze po kreditima u stranoj valuti odnose se na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Bank of China (vidi (b) ispod)	5.899	6.767
Export-Import Bank of China (vidi (c) ispod)	5.899	6.767
Ukupno	<u>11.798</u>	<u>13.534</u>

(a) Celokupan iznos dugoročne obaveze u stranoj valuti od Din. 1.060 miliona odnosi se na kredit u iznosu od EUR 17,25 miliona od vlada zemalja članica OECD-a. Kredit je odobren sa periodom mirovanja do januara 2006. godine i dospeva u celini januara 2011. godine. Banka nema obavezu plaćanja kamate na ovaj kredit.

Napomene uz računovodstvene izvještaje

(b) Ukupan iznos obaveza po kratkoročnim kreditu u stranoj valuti prema Bank of China odnosi se na kredit u iznosu od USD 100 miliona koji je odobren 1997. godine, a zatim je produževan roka dospeća na godišnjoj bazi do decembra 2002. godine. Kamata se redovno obračunava i plaća po ovom kreditu. Banka je u završnoj fazi pregovora o novom produženju roka otplate kredita.

(c) Celokupan iznos obaveze po kratkoročnom kreditu u stranoj valuti prema Export-Import Bank of China odnosi se na kredit u iznosu od USD 100 miliona. Kredit je odobren sa periodom mirovanja do maja 2002. godine, i dospeva u maju 2005. godine. Kamata na ovaj kredit je obračunata, ali nije plaćana od januara 2001. godine. Banka nije ispunila uslove iz kreditnog ugovora sa Export-Import Bank of China koji se odnose na isplatu glavnice i kamate, tako da je zaključno sa 31. decembrom 2002. godine, kredit dospeo za naplatu.

25 Ostale obaveze u stranoj valuti

Ostale obaveze u stranoj valuti obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Obaveze po kamati	1.117	686
Ostale obaveze prema centralnim bankama zemalja van OECD-a	-	841
Evropska banka za obnovu i razvoj	449	435
Rezervisanje za troškove isplate devizne štednje građana	-	350
Ostalo	506	277
Stanje 31. decembra	<u>2.072</u>	<u>2.589</u>

Obaveze po osnovu kamata uključuju iznos od Din. 802 miliona (Din. 457 miliona u 2001. godini) koji se odnosi na kamatu i zateznu kamatu obračunatu na kratkoročne obaveze u stranoj valuti prema Export-Import Bank of China.

26 Gotov novac u opticaju

Gotov novac u opticaju u iznosu od Din. 43.431 miliona (Din. 25.452 miliona u 2001. godini) predstavlja obavezu Banke prema transaktorima kod kojih se nalaze novčanice i kovani novac.

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***27 Depoziti u dinarima**

Depoziti u dinarima obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Depoziti po viđenju kod domaćih banaka	14.404	7.726
Obavezna rezerva domaćih banaka	11.466	8.025
Izdati blagajnički zapisi	1.551	724
Banka za međunarodna poravnanja (BIS), Bazel	348	320
Ostalo	6.962	2.983
Stanje 31. decembra	<u>34.731</u>	<u>19.778</u>

28 Ostale obaveze u dinarima

Ostale obaveze u dinarima obuhvataju:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Razgraničeni prihodi	69	183
Rezervisanja koja se odnose na prestanak poslovanja ZOP-a (Napomena 37)	86	-
Obaveze po osnovu prodaje stranih valuta	-	360
Dobavljači i primljeni avansi	71	113
Izdate menice	25	107
Depoziti zaposlenih po osnovu stambenih kredita	630	517
Ostalo	517	738
Stanje 31. decembra	<u>1.398</u>	<u>2.018</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***29 Informacije o fer vrednosti**

Sledeća tabela predstavlja poređenje knjigovodstvenih vrednosti (nakon korekcija za smanjenje vrednosti) i fer vrednosti svih pozicija finansijske aktive i obaveza Banke:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u> <u>Knjigovodstvena</u> <u>vrednost</u>	<u>2002.</u> <u>Fer vrednost</u>
Finansijska aktiva		
- Ostala sredstva u stranoj valuti	1.882	1.882
- Krediti bankama u dinarima	196	196
- Krediti javnom sektoru	2.492	2.492
- Hartije od vrednosti	18.188	18.188
- Plasmani u povezana lica	33	33
- Ostala sredstva u dinarima	1.349	1.349
Finansijske obaveze		
- Depoziti u stranoj valuti	38.261	38.261
- Obaveze po osnovu kredita u stranoj valuti	12.858	12.858
- Ostale obaveze u stranoj valuti	2.072	2.072
- Depoziti u dinarima	34.731	34.731
- Ostale obaveze u dinarima	1.398	1.398

U nastavku su prikazane glavne metode i pretpostavke koje su bile korišćene u proceni fer vrednosti finansijskih instrumenata prikazanih u tabeli.

(a) Obveznice država OECD-a

Imovina koja se drži radi prodaje se vrednuje po fer vrednosti na bazi cena objavljenih na finansijskim tržištima.

(b) Krediti i plasmani evidentirani po nominalnoj vrednosti

Imovina koja se drži do roka dospeća i krediti i potraživanja koji su nastali od strane Banke vrednuju se po nominalnoj vrednosti korigovanoj korišćenjem metode efektivne kamatne stope uz uvažavanje potencijalnog gubitka po osnovu kamate.

(c) Depoziti banaka i klijenata

Za depozite po viđenju i depozite sa neodređenim rokom dospeća, kao fer vrednost se uzima iznos koji će biti zahtevan za isplatu na dan bilansa. Vrednost koja potiče iz dugoročnih odnosa sa deponentima nije uzeta u obzir prilikom procenjivanja stvarne vrednosti.

(d) Obaveze po kreditima u stranoj valuti

Nije bilo praktično utvrditi fer vrednost obaveza po kreditima u stranoj valuti s obzirom da je Banka trenutno u pregovorima sa Londonskim klubom poverilaca.

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***30 Kapital**

Kapital Banke predstavlja vlasništvo Savezne Republike Jugoslavije.

31 Poslovi u ime i za račun trećih lica

Na dan 31. decembra 2002. godine poslovi koje Banka obavlja u ime i za račun Savezne Republike Jugoslavije se odnose na:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Novčanice evra u trezorima Banke (radi konverzije)	-	19.494
Nekonvertibilne strane valute	106	53
Stanje 31.decembra	106	19.547

Banka nema obaveza po osnovu poslova u ime i za račun trećih lica.

32 Politike upravljanja rizikom*/i/ Rizik likvidnosti*

Rizik likvidnosti obuhvata kako rizik nemogućnosti da se sredstva Banke finansiraju izvorima podjednake ročnosti i kamatne stope, tako i rizik nemogućnosti naplate sredstava po odgovarajućoj ceni i u određenom vremenu.

Banka predstavlja "poslednje utočište" za zaduživanje za poslovne banke u Jugoslaviji. Međutim, svakodnevne aktivnosti Banke usmerene su ka tome da se obezbedi potrebna likvidnost za sve obaveze o roku dospeća.

Banka ima širok spektar izvora finansiranja. Izvori sredstava potiču od depozita, kredita i kapitala. Na ovaj način se povećava fleksibilnost izvora finansiranja, smanjuje zavisnost od određenog izvora sredstava i uopšte snižava cena izvora finansiranja. Banka održava ravnotežu između kontinuiteta svog finansiranja i fleksibilnosti izvora finansiranja korišćenjem izvora sa različitim rokovima dospeća.

Banka procenjuje rizik likvidnosti tako što identifikuje i kontroliše promene u izvorima finansiranja koji su potrebni da bi se dostigli poslovni ciljevi utvrđeni u strategiji Banke.

Osim toga, kao deo strategije upravljanja rizikom likvidnosti, Banka poseduje portfolio likvidne aktive kao što su obveznice država OECD-a, specijalna prava vučenja i konvertibilne valute.

U Napomeni 33 prikazana je analiza bančine finansijske imovine i obaveza Banke na osnovu preostalih perioda otplate.

*Napomene uz računovodstvene izvještaje**/ii/ Kamatni rizik*

Kamatni rizik obuhvata rizik od promene kamatnih stopa koji bi mogao prouzrokovati da kamatonosna aktiva i pasiva dospeju ili se ponovno ugovaraju u različito vreme i u različitom obimu.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- utvrđuje kamatne stope da bi ih pratila i korigovala radi ostvarenja ciljeva usvojene monetarne politike (obavezna rezerva u dinarima, devizni depoziti poslovnih banaka koji se odnose na deviznu štednju stanovništva);
- drži depozite saveznih institucija (u skladu sa Zakonom o Narodnoj banci Jugoslavije, Banka je dužna da drži depozite i vrši plaćanja u ime saveznih institucija).

Banka je izložena kamatnom riziku koji se odnosi na hartije od vrednosti i obaveze po kreditima u stranoj valuti.

U Napomeni 34 prikazana je analiza kamatnog rizika Banke na dan 31. decembra 2002. godine.

/iii/ Devizni rizik

Banka se izlaže deviznom riziku kroz transakcije u stranoj valuti. Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspeha. Izlaganje deviznom riziku javlja se po osnovu monetarne aktive i pasive koje nisu nominovane u obračunskoj valuti Banke.

Banka upravlja deviznim rizikom putem politike utvrđivanja valutne strukture aktive u skladu sa očekivanim deviznim obavezama u budućnosti.

U Napomeni 35 prikazana je analiza deviznog rizika Banke na dan 31. decembra 2002. godine.

/iv/ Kreditni rizik

Osnovna izloženost Banke kreditnom riziku nastaje po osnovu davanja kredita i plasmana domaćim kreditnim institucijama, državi i državnim institucijama. Iznos kredita i plasmana u bilansu stanja odražava izloženost Banke kreditnom riziku. Krediti i plasmani bankama i državnim institucijama osigurani su akceptnim naložima i garancijama.

Banka je izložena kreditnom riziku po osnovu ostalih finansijskih sredstava kao što su hartije od vrednosti. Izlaganje kreditnom riziku koje se odnosi na ove finansijske instrumente jednako je iznosu ove imovine u bilansu stanja.

Napomene uz računovodstvene izveštaje

Koncentracija kreditnog rizika koja nastaje po osnovu finansijskih instrumenata javlja se u slučajevima kada dužnici imaju slična ekonomska obeležja koja mogu uticati na njihovu sposobnost da ispune ugovorene obaveze i kada su dužnici na isti način pogođeni promenama u ekonomskim i drugim uslovima.

Najveći deo koncentracije kreditnog rizika Banke odnosi se na plasmane u vidu kredita i hartija od vrednosti. Banka ima značajna sredstva angažovana u Budžetu Republike Srbije i u javnom sektoru.

Napomene uz računovodstvene izveštaje

33 Rizik likvidnosti

Iznos finansijskih sredstava i obaveza analiziran za period od 31. decembra 2002. godine do datuma ugovorenog roka dospeća je sledeći:

<u>U milionima dinara</u>	<u>Do jednog meseca</u>	<u>Od jednog do tri meseca</u>	<u>Od tri meseca do jedne godine</u>	<u>Od jedne do pet godina</u>	<u>Preko pet godina</u>	<u>Ukupno</u>
FINANSIJSKA SREDSTVA						
Zlato	6.717	-	-	-	-	6.717
Specijalna prava vučenja	56	-	-	-	-	56
Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti	82.470	-	-	-	-	82.470
Obveznice država OECD-a	45.915	-	-	-	-	45.915
Gotovina i gotovinski ekvivalenti u dinarima	4.865	-	-	-	-	4.865
Kreditni bankama u dinarima	-	-	19	79	98	196
Kreditni javnom sektoru u dinarima	-	-	623	1.869	-	2.492
Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti	50	97	18.041	-	-	18.188
Ostala sredstva u dinarima	884	-	-	-	-	884
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	140.957	97	18.683	1.948	98	161.783
FINANSIJSKE OBAVEZE						
Međunarodni Monetarni Fond	-	-	1.498	27.153	4.661	33.312
Depoziti u stranoj valuti	6.304	-	31.004	953	-	38.261
Obaveze po kreditima u stranoj valuti	11.798	-	-	212	848	12.858
Ostale obaveze u stranoj valuti	1.623	-	62	220	29	1.934
Gotov novac u opticaju	43.431	-	-	-	-	43.431
Depoziti u dinarima	34.579	77	75	-	-	34.731
Ostale obaveze u dinarima	682	-	-	-	-	682
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	98.417	77	32.639	28.538	5.538	165.209
Jaz likvidnosti	42.540	20	(13.956)	(26.590)	(5.440)	(3.426)

Napomene uz računovodstvene izveštaje

34 Rizik promene kamatnih stopa

Iznos finansijskih sredstava i obaveza prema zahtevanom periodu za obaveštenja o promeni kamatnih stopa prema podacima na dan 31. decembra 2002. godine je sledeći:

<u>U milionima dinara</u>	<u>Do jdnog meseca</u>	<u>Od jdnog do tri meseca</u>	<u>Od tri do jedne godine</u>	<u>Preko jedne godine</u>	<u>Ukupno</u>
FINANSIJSKA SREDSTVA					
Specijalna prava vučenja	56	-	-	-	56
Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti	71.067	-	-	-	71.067
Obveznice država OECD-a	45.915	-	-	-	45.915
Kreditni bankama u dinarima	-	-	-	196	196
Kreditni javnom sektoru u dinarima	-	-	-	2.492	2.492
Potraživanja po osnovu hartija od vrednosti	17.902	-	286	-	18.188
UKUPNO FINANSIJSKA SREDSTVA	134.940	-	286	2.688	137.914
FINANSIJSKE OBAVEZE					
Međunarodni Monetarni Fond	37.840	-	-	-	37.840
Depoziti u stranoj valuti	21.958	287	8.592	-	30.837
Obaveze po kreditima u stranoj valuti	-	-	11.798	-	11.798
Depoziti u dinarima	13.017	-	-	-	13.017
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	72.815	287	20.390	-	93.492
Jaz kamatnih stopa	62.125	(287)	(20.104)	2.688	44.422

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***35 Rizik promene deviznih kurseva**

Iznos sredstava i obaveza denominiranih u stranoj valuti na dan 31. decembra 2002. godine je sledeći:

<u>U milionima dinara</u>	<u>EUR</u>	<u>USD</u>	<u>SDR</u>	<u>Zlato</u>	<u>Ostalo</u>	<u>Ukupno</u>
SREDSTVA U STRANOJ VALUTI						
Zlato	-	-	-	6.717	-	6.717
Specijalna prava vučenja	-	-	56	-	-	56
Gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti	53.533	24.329	-	-	4.608	82.470
Obveznice država OECD-a	28.987	16.928	-	-	-	45.915
Međunarodni Monetarni Fond	-	-	37.369	-	-	37.369
Ostala sredstva u stranoj valuti	1.510	-	-	-	372	1.882
UKUPNO SREDSTVA U STRANOJ VALUTI	84.030	41.257	37.425	6.717	4.980	<u>174.409</u>
OBAVEZE U STRANOJ VALUTI						
Međunarodni Monetarni Fond	-	-	75.210	-	-	75.210
Depoziti u stranoj valuti	33.461	2.710	-	-	2.090	38.261
Obaveze po kreditima u stranoj valuti	1.060	11.798	-	-	-	12.858
Ostale obaveze u stranoj valuti	1.154	754	161	-	3	2.072
UKUPNO OBAVEZE U STRANOJ VALUTI	35.675	15.262	75.371	-	2.093	<u>128.401</u>
Valutni jaz	48.355	25.995	(37.946)	6.717	2.887	<u>46.008</u>

*Napomene uz računovodstvene izveštaje***36 Razdvajanje bilansa SRJ**

Srbija i Crna Gora, kao republike članice bivše države SRJ, bi tek trebalo da postignu sporazum o podeli bilansa, a što proizilazi kao posledica prestanka postojanja stare države SRJ i stvaranja nove Državne zajednice Srbija i Crna Gora (SCG). Pregovori u vezi ove podele su u toku i rukovodstvo Banke je uključeno u pregovore kojima će se precizno odrediti datum i karakteristike sporazuma, kao i efekti na računovodstvene izveštaje Banke. U toku su pregovori koji se odnose, između ostalog, na sledeće bilansne pozicije Banke:

- sredstva i obaveze koje se odnose na pravna lica locirana na teritoriji Republike Crne Gore,
- sredstva i obaveze koje se odnose na Međunarodni Monetarni Fond,
- gotovina i gotovinski ekvivalenti u stranoj valuti,
- prihodi i rashodi od kamata po osnovu prethodno navedenih sredstava i obaveza,
- nedisponibilna sredstva koja se očekuju po okončanju dogovora o sukcesiji bivših republika SFRJ.

Rezultat ovih pregovora može imati uticaj na računovodstvene izveštaje Banke, uključujući tu potencijalno ukidanje posebnih rezervi za nenaplativu aktivu, kao i uticaj na tretman obaveza, uključujući prihode i rashode po osnovu kamata.

37 Događaji nakon datuma bilansa stanja*(a) Promene zakonskih propisa*

U februaru 2003. godine, vlade republika članica bivše države SRJ, Srbija i Crna Gora, odlučile su da rasformiraju državu SRJ i konstituišu novu Državnu zajednicu Srbija i Crna Gora (SCG). Prema Ustavnoj povelji novoformirane SCG, Banka dobija ulogu centralne monetarne institucije samo na teritoriji Republike Srbije. U skladu sa tim, Banka je, kao pravni naslednik, promenila naziv iz Narodna banka Jugoslavije u Narodna banka Srbije u februaru 2003. godine.

U skladu sa gorenavedenim promenama, očekuje se da će novi zakonski propisi koji regulišu poslovanje Banke biti usvojeni u drugoj polovini 2003. godine. Trenutno Banka posluje u skladu sa zakonskim propisima usvojenim od strane Savezne skupštine SRJ.

(b) Poslovne aktivnosti koje se prekidaju

Na dan 26. decembra 2001. godine, Savezna skupština SRJ je usvojila novi Zakon o platnom prometu sa početkom primene od 1. januara 2003. godine. Prema novom zakonu, platni promet će obavljati poslovne banke, dok će Narodna banka Jugoslavije vršiti obračun međubankarskih plaćanja u dinarima.

Kao što je objašnjeno u Napomenama 7 i 19, Banka je na dan 31. decembra 2002. godine umanjila sadašnju vrednost osnovnih sredstava ZOP-a u iznosu od Din. 2.401 miliona. Rukovodstvo banke smatra da procenjeni gubitak po osnovu smanjenja vrednosti osnovnih sredstava ZOP-a predstavlja realnu procenu sadašnje vrednosti osnovnih sredstava koja su poklonjena raznim vladinim institucijama početkom 2003. godine.

Napomene uz računovodstvene izvještaje

Takođe, kao što je objašnjeno u Napomenama 7 i 28, Banka je na dan 31. decembra 2002. godine napravila dodatno rezervisanje koje se odnosi na prekid poslovnih aktivnosti ZOP-a u iznosu od Din. 86 miliona. Rukovodstvo banke smatra da ovo rezervisanje predstavlja realnu procenu rashoda za koje se očekuje da nastanu u 2003. godini u vezi sa planiranim prekidom poslovanja ZOP-a.

Rukovodstvo Banke smatra da sledeći iznosi predstavljaju realnu procenu prihoda i rashoda proisteklih iz prekinutih poslovnih aktivnosti ZOP-a:

<u>U milionima dinara</u>	<u>2002.</u>	<u>2001.</u>
Prihodi		
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	5.400	3.366
Ostali prihodi	<u>165</u>	<u>95</u>
Ukupno prihodi	5.565	3.461
Rashodi		
Troškovi zarada i ostali lični rashodi	(1.480)	(1.098)
Troškovi amortizacije	(299)	(199)
Ostali rashodi	<u>(1.676)</u>	<u>(843)</u>
Ukupno rashodi	(3.455)	(2.140)
Rezultat prekinutih poslovnih aktivnosti	<u><u>2.110</u></u>	<u><u>1.321</u></u>